

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.01.1985, sp. zn. 3 Tz 35/84, ECLI:CZ:NS:1985:3.TZ.35.1984.1

Číslo: 23/1986

Právní věta: K otázce zjišťování a posuzování tzv. mikrospánku u řidiče motorového vozidla.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.01.1985

Spisová značka: 3 Tz 35/84

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava

Předpisy: 141/1961 Sb. § 105 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 23/1986 sb. rozh.

K otázce zjišťování a posuzování tzv. mikrospánku u řidiče motorového vozidla.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 21. 1. 1985 sp. zn. [3 Tz 35/84](#).)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil pravomocné usnesení vyšetřovatele VB CS SNB Plzeň - sever ze dne 18. června 1984 sp. zn. ČVS VV 68/84 a tomuto vyšetřovateli přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesení vyšetřovatele VB OS SNB Plzeň-sever ze dne 18. 4. 1984 sp. zn. VV 68/84 bylo zahájeno trestní stíhání a současně bylo vzneseno proti K. F. obvinění pro trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1 tr. zák., který měl spáchat tím, že jako řidič nákladního auta zn. Škoda 706, které je majetkem Západočeských uhelných dolů, k. p. Zbůch, dne 8. 3. 1984 kolem 12.50 hod. na silnici č. I/5 mezi obcemi Chotěšovičky a Pňovany, okr. Plzeň-sever, se nevěnoval řízení, vyjel s vozidlem vlevo mimo silnici a vozidlo převrátil; na nákladním vozidle vznikla škoda přesahující 5000,- Kčs, lehce byl zraněn spolujezdec.

Pravomocným usnesením téhož orgánu ze dne 18. 6. 1984 sp. zn. VV 68/84 bylo trestní stíhání obviněného podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř. zastaveno.

Proti tomuto usnesení podal generální prokurátor ČSR v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. Dovolil v ní, že ve věci nebyla učiněna úplná a správná skutková zjištění. K zastavení trestního stíhání došlo na základě znaleckého posudku znalce psychologa, jehož závěry jsou však nejen nepřesvědčivé, ale i nesprávné. Dále nebyla správně zjištěná výše škody, která byla způsobena nejen na podnikovém vozidle, ale i na nákladu.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předchází, a shledal, že byl porušen zákon ve vytýkaném směru.

Obviněný při výslechu uvedl, že dne 8. 3. 1984 nastoupil do zaměstnání odpočatý, při jízdě nepociťoval únavu, alkohol před jízdou ani během jízdy nepožil. Převážel náklad po určité trase, před místem nehody je přímý úsek s mírným klesáním. Uvědomoval si, že jízda je jednotvárná, do očí mu svítilo slunce, během jízdy svačil, jeho spolujezdec spal. Zdálo se mu, že má oči stále otevřené, když najednou zjistil, že najíždí na levou krajnici. Snažil se řízení strhnout doprava, ale to se mu nepodařilo, vyjel mimo silnici a auto se převrátilo. Jako příčinu nehody uvedl mikrospánek.

Vyšetřovatel přibral znalce lékaře internistu a dva znalce z oboru psychiatrie ke zjištění, zda obviněný netrpí chorobou, která by u něho mohla vyvolat náhlou ztrátu vědomí nebo poruchu bdělosti, a dále znalce z oboru psychologie k posouzení psychického stavu obviněného a zda byl obviněný schopen učinit potřebná opatření k odvrácení hrozících nebezpečí. Znaleckými posudky znalců ze somatických oborů bylo zjištěno, že obviněný je zdravý a netrpí chorobou, která by u něho mohla vyvolat náhlý a krátkodobý stav bezvědomí nebo ztrátu bdělosti. Znalec psycholog pak mimo jiné uvedl, že obviněný z hlediska celkové psychomotorické reaktivity, funkčnosti jeho pozornosti a paměti patří mezi průměrné jedince. Vzhledem k tomu, že na obviněného působilo současně více psychologických faktorů, docházelo u něho k neovladatelnému útlumu mozkové kůry, které vyvolalo poruchu bdělosti, a obviněný tedy nebyl schopen učinit potřebné opatření k zabránění nebo zmírnění nežádoucího účinku.

Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání obviněného opřel vyšetřovatel o zmíněný závěr znaleckého posudku znalce psychologa.

Tento postup vyšetřovatele není správný, neboť znalec psycholog není oprávněn vyjadřovat se k medicínským otázkám. Jestliže měl vyšetřovatel vzhledem k posudku psychologa pochybnosti o správnosti posudku znalců ze somatických medicínských oborů, měl doplnit dokazování znalcem z oboru neurologie za účelem zjištění, zda obviněný netrpí onemocněním z tohoto oboru, které by mohlo vyvolat náhlou krátkodobou poruchu vědomí nebo bdělosti. Závěr znalce psychologa může pouze podpořit zjištění znalce z oboru somatického, nemůže být však sám o sobě dostatečným podkladem, že obviněný trpí nemocí, která by mohla poruchu uvedeného druhu vyvolat.

Takový postup by byl v souladu se současným stavem vědeckých poznatků vyjádřeným v odborném stanovisku k problematice příčin a zjišťování poruchy vědomí nebo poruchy bdělosti postihující řidiče motorových vozidel, které zpracoval Sbor pro znalecké otázky jako poradní orgán ministerstva spravedlnosti ČSR a které je publikováno jako sdělení č. 10 ve Sbírce instrukcí sdělení ministerstva spravedlnosti ČSR, částka 3-4, roč. 1983. Z tohoto stanoviska vyplývá, že v případech, kdy řidič motorového vozidla uvádí jako příčiny dopravní nehody náhlou krátkodobou ztrátu vědomí nebo bdělosti, je třeba odbornými posudky ze somatických oborů (neurologie, vnitřního lékařství, psychiatrie) objasnit, zda řidič netrpí onemocněním, které může takový stav vyvolat. Dále se v tomto stanovisku uvádí, že u osob, u nichž nebylo zjištěno onemocnění vyvolávající poruchu bdělosti nebo vědomí, tedy u osob zdravých, lze objektivně učinit závěr, že osoba si je vědoma příznaků blížícího se spánku a je schopna včas přerušit jízdu nebo učinit vhodná opatření k vyloučení tohoto nežádoucího účinku. Posudek klinického psychologa může pouze podpořit zjištění psychiatra o přítomnosti nebo

absenci psychopatologických projevů v jednání řidiče v době nehody a podpořit např. i závěry neurologa.